

5 ביוני 2025

לכבוד:

עו"ד שגית אפק
היועצת המשפטית לכנסת
hdept@knesset.gov.il

חברי ועדת הכנסת

ח"כ אופיר כץ
יו"ר ועדת הכנסת
okatz@knesset.gov.il

הנדון: ניהול הליך הדחה פסול, מסוכן ומופרך של ח"כ איימן עודה

1. פניה דחופה זו נשלחת אליכם/ בשם מכון זולת – לשוויון וזכויות אדם, לקראת הדיון שיערך בוועדת הכנסת בשאלת הדחת חבר הכנסת ויו"ר מפלגת חד"ש-תע"ל איימן עודה.
2. אנו קוראים לחברי הוועדה כבר בפתח הדיון להחליט שלא להציע להפסיק את כהונתו של ח"כ עודה. זאת בהעדר תשתית עובדתית ומשפטית מינימלית העומדת בדרישות הפסיקה והוראת סעיף 42א(ג) לחוק-יסוד: הכנסת שנוסף בתיקון מס' 44 (להלן: "חוק ההדחה")¹.
3. עצם ההבאה של הדחת ח"כ עודה להצבעה בוועדה, אף על פי שידוע מראש שאינה עומדת בדרישות הפסיקה והחוק ושאינן לה אפילו סיכוי קלוש לעמוד במבחן בג"ץ, מהווה ניצול לרעה של כוח הקואליציה בכנסת ושותפיה מהאופוזיציה, נגד נציג המיעוט הערבי.
4. מדובר בהליך סרק וחסר היתכנות משפטית, שנועד בעיקר לצורך קמפיין הסתה ודה-לגיטימציה לציבור הערבי, על מנת לפגוע בזכותו לבחור ולהיבחר ובאפשרות לשיתוף פעולה פוליטי עם נציגיו בכנסת.
5. גם אין זה מקרה שבמקביל לקידום ההדחה של ח"כ עודה, מקודמות בכנסת הצעות חוק שאם יאושרו הן יובילו להוצאת המיעוט הערבי מן "המגרש הפוליטי" בזירה הארצית והמקומית.
6. נזכיר שבג"ץ קבע שאמות המידה שנקבעו בפסיקה לעניין הפעלת המנגנון הקבוע בסעיף 7א לחוק היסוד ינחו את הכנסת גם לצורך הפעלת המנגנון הקבוע בחוק ההדחה (כפי שגם צוין בדברי ההסבר לחוק ההדחה ואף הכנסת לא חלקה על כך באותו הדיון בבג"ץ)².
7. על פי אמות המידה האלה, סמכות ההדחה תופעל באופן דווקני, מצומצם ובמקרי קיצון חריגים שבחריגים, והראיות לביסוס המעשה או המעשים צריך שתהיינה "ברורות, חד-משמעיות ומשכנעות" וכן נדרשת "מסה קריטית" של ראיות כאלה.

¹ חוק יסוד: הכנסת.

² פסקה 33 לפסק דינה של הנשיאה (בדימוס) אסתר חיות בבג"ץ 5744/16 עו"ד שחר בן מאיר נ' הכנסת (פורסם בנבו, 27.5.2018).

8. השאלה היחידה שעומדת על הפרק אינה אם ההתבטאויות הפוליטיות של ח"כ עודה מקוממות חברי כנסת אחרים ואת ציבור בוחריהם, אלא אם ההתבטאויות מהוות תשתית עובדתית ומשפטית מספקת לצורך קידום הליך הדחה על פי אמות המידה שנקבעו בחוק ובפסיקה.
9. בפועל, מהלך ההדחה נשען על סילוף מובהק בכוונת זדון של שתי התבטאויות פוליטיות של ח"כ עודה, כחלק מרדיפה פוליטית וגזענית במסווה של "מאבק בטרור":

א. בהודעה לתקשורת שהופצה ב-4.6.2025, יוזם הליך ההדחה ח"כ אביחי בוארון אמר "לפני מספר חודשים פתחנו בהליך להדחתו של איימן עודה מהכנסת, שהשווה בין מחבלי הנוחבות לחטופים שלנו".³ בפועל, ביום 19.1.25 ח"כ עודה צייץ ברשת X "שמח על שחרור החטופים והאסירים. מפה חייבים לשחרר את שני העמים מעול הכיבוש. כולנו נולדנו בני חורין".⁴ בנוסף לכך שאין בציוץ אזכור של מחבלי הנוחבות, ושהוא הגדיר את המשוחררים הפלסטינים כאסירים (לא כחטופים), הוא הבהיר בציוץ ביום 21.1.25 שהתכוון לאסירות ולקטינים הפלסטינים ששחררו לאחר שהוחזקו במעצר מבלי שהוגש נגדם כתב אישום או ששחררו ממעצר מינהלי, וכתב "אני אדם החש את כאבכם, ואני גם חי ומרגיש את כאבו של עמי. אל תיכנעו לגל ההסתה והסילופים".⁵

ב. באותה הודעה לתקשורת, ח"כ בוארון גם טען כי ח"כ עודה "הגדיל לעשות כשתקע סכין בגב המשפחות השכולות, החיילים והלוחמים בחזית כשאמר עזה ניצחה ועזה תנצח [...] לאיימן עודה אין מקום בכנסת ישראל, אדם שתומך באויב ועוד בשעת מלחמה לא יקבל משכורת מאזרחי ישראל". בפועל, ח"כ עודה לא דיבר על ניצחון החמאס אלא על ה"אידיאולוגיה הימנית שהובסה בעזה", אידיאולוגיה שהפכה את מדינת ישראל ל"מדינה מנוודה בכל העולם", וקרא לסיום המלחמה והכיבוש.⁶

10. הנה כי כן, מדובר במימוש תסריט האימים של עריכת "משפט שדה" פוליטי על ידי חברי כנסת לעמיתם ממפלגה המייצגת את המיעוטים בישראל, שאפשרותו הועלתה כבר בדיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט בהצעת חוק ההדחה. כך למשל, ניתנה אז אזהרה בעמדה שהוצגה בוועדה מטעם היעוץ המשפטי לממשלה: "מובן כי חקיקתו של תיקון כזה המוצע, מחייבת זהירות רבה נוכח הקשיים שהוא מעורר. הכוונה בהקשר זה היא לקשיים המובנים שבקימו של משפט עמיתים על בסיס אידיאולוגי, תוך הסמכת רוב פוליטי של חברי כנסת להחליט על הפסקת כהונה של חבר כנסת מכהן, אשר נבחר כדין. מובן גם כי בהסדר שכזה [...] יש כדי לפתוח פתח

³ מערכת דבר, [המחנה הממלכתי הצטרף למהלך להדחת איימן עודה מהכנסת](#), דבר (4.6.2025).

⁴ [איימן עודה](#), רשת X (19.1.2025).

⁵ [איימן עודה](#), רשת X (21.1.2025).

⁶ עדי חשמונאי, [כאלפיים הפגינו בחיפה בקריאה לסיום המלחמה; עודה: "עזה ניצחה, ועזה תנצח"](#), הארץ (31.5.2025); ליאור אל-חי, [איימן עודה בהפגנה בחיפה: "עזה ניצחה - ועזה תנצח"](#), ynet (31.5.2025).

להתנכלות של הרוב למיעוט, ולזכויות הייצוג שלו בכנסת, ולגרום לסיכול רצון הבוחרים שהצבעתם הביאה לבחירתו".⁷

11. באופן אבסורדי, ההליך להדחת ח"כ עודה מקודם בעת שחברי הכנסת מתעלמים מחבריהם אשר משבחים אסירים ביטחוניים יהודים שהורשעו בטרור וברצח, ואף קוראים לביצוע פשעים חמורים כלפי כלל האוכלוסייה הערבית ובפרט ברצועת עזה.⁸ כידוע, חלק מאותן ההתבטאויות המסיתות של חברי הכנסת נידונות בימים אלה בבית הדין הבינלאומי בהאג (ICJ), וכן משמשות כנימוק להטלת סנקציות על ישראל.

12. נזכיר כי רק לאחרונה ועדת האתיקה של הכנסת קבעה שקריאתו של סגן יושב ראש הכנסת ח"כ ניסים ואטורי, "לשרוף את עזה", לא הפרה את כללי האתיקה. זאת בנימוק שמדובר ב"התבטאות בעלת אופי פוליטי המשקפת באופן מובהק את האידיאולוגיה של חבר הכנסת".⁹

13. אף שגם במדינות מערביות אחרות בעולם (כגון ארה"ב, קנדה ובריטניה) קיימת סמכות להדחת חברי פרלמנט, הרי שבפועל זו מיושמת שם בעיקר במקרים פליליים או של טוהר המידות ולא במקרים מובהקים של מימוש חופש הביטוי הפוליטי על ידי נבחר ציבור.

14. אסור לאפשר למדינת ישראל להידמות לרוסיה של הנשיא פוטין, בה נשללת הזכות להיבחר ממי שמביעים התנגדות למלחמה באוקראינה ולסיפוח שטחיה.¹⁰

15. לאור כל האמור לעיל, אנו קוראים לחברי הוועדה כבר בפתח הדיון להחליט לא להציע להפסיק את כהונתו של ח"כ עודה.

בכבוד רב,

עינת עובדיה

מנכ"לית מכון זולת

⁷ פרטוקול מס' 134 משיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-20, ע"מ 55-56 (29.2.2016).

⁸ מיכאל האוזר טוב, "ח"כ סון הר-מלך: עמירם בן אוליאל הוא 'צדיק קדוש'", הארץ (19.9.2023).

⁹ נעה שפיגל, ועדת האתיקה של הכנסת: הקריאה של ואטורי "לשרוף את עזה" לא נוגדת את הכללים, הארץ (25.5.2025).

¹⁰ Radio Free Europe, [Anti-War Candidate Barred From Running Against Putin Briefly Detained By Russian Police](#), RFE (15.1.2024); Free Russia Foundation, [The only Russian MP who voted against annexation of Crimea loses his immunity](#), FRF (18.4.2015).